

„Sajero“ izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krona, za pol leta razmerno; v Nemčijo stane za leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; drugo inozemstvo se štuni naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin. Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Ljubljani, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak tork zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 43.

V Ptuj v nedeljo dne 27. oktobra 1907.

VIII. letnik.

Avstro-ogrška nagodba.

Mešetarilo, vozilo, jokalo, grozilo se je in mnogo so izlegli avstro-ogrski ministri jajce nagodbe... Že naprej naglašamo, da je načrt te nagodbe boljši od prejšnje, da pa se ni oziralo na temeljne zahteve kmetov.

Vsebinska nagodbe je v kratkem sledeča:

1. Kvota, to je razmerje med doneski avstrijske in Ogrske h skupnimi izdatki (armada, marica itd.) bode znašala: za Avstrijo 63,6%, Ogrsko 36,4%. S tem se je zvišala kvota avstrijskega za 2% in je to torej v dobiček Avstriji.

2. Banka. Mi zahtevamo glasom našega parlamenta, da se razdeli avstrn-ogrsko banko. To razširjanje se ni rešilo in se bode šele v zbornici odločilo.

3. Železniške tarife. Naši vladi se posrečilo, da je napravila avstrijske železniške tarife neodvisne od ogrske tarifne politike. Za avstrijsko škodljive določbe iz l. 1899 so se odpravili.

4. Železniška zveza z Dalmacijo. Zgradilo se bode železniške proge od Zagreba do Dolenjskega jez. Mödling v Karlovcu ter iz Ogulina čez Otacac v Knin. Vsaka država plača stroške za proge v svojem področju.

5. Železnica Kašav-Oderberg, je edina zveza Ogrske čez Avstrijo v Nemčijo bode povečala in izboljšala.

6. Užitinski davki. Davki so se tako razdelili, da ne smejo indirektni davki le skupno obremeniti v obeh državnih polovicah znižati. Kartaska na sladkor ostane v prid Ogrski. Prošeni od nje bodo le letno 225.00 met. tovov v prometu z Ogrsko in 50.000 m. centov v prometu z Avstrijo. Drugače se bode plačalo 100 kil 3-2 kron.

7. Promet z živino. Izvoz prašičov bode goditi le po železnici in le po dovoljenju po 40 dnevni observaciji. Prašiče se uradno prevažajo in pregleda, je-li so bolani. Ako se večkrat privleče prašičjo kugo, se sme uvoz preprostiti. Tudi govedo se preišče na bolezen, kar se jo od sejmov izvozi.

8. Vinski zakon in borza. Ogrska se je zavezala, da bode svoje vinske postavbe tako prenapredila, da bode edne avstrijskim. Tudi glede borze bode več predruhač napravila.

9. Barke. Ta se je šlo večidel le za postavbe, ki naj jih imajo barke. Glede podpor vodnih prometnih podjetij se je sklenilo posebno pogodbo.

10. Dvojno obdačenje. Napravilo se je določbe, ki onemogočijo, da bi se podjetja, ki se nahajajo v obeh polovicah države dvakrat obdačilo.

11. Razsodišče. Za prepire glede pogodbe se uredniški posebno razsodišče.

12. Colninska in trgovska politika. Colninska skupnost ostane kakor doslej do konca l. 1917. Colninski dohodki pa so se tako uredili, da je napravila Avstrija dobiček 470.000 kcon itd. itd.

To so glavne nove določbe tega načrta. Vse drugo ostane pri starem. Minismo s tem načrtom zadovoljni! Kajti glavne točke kmetkega programa, temeljne naše zahteve niso uresničene. Mi nismo zadovoljni, dokler se sledeče točke ne zgodijo: 1. Ločitev od Ogrske in ureditev gospodarskih razmer na podlagi trgovske pogodbe. — 2. Ločitev avstro-ogrške banke. — 3. Razdelitev colninskih dohodkov z ozirom na razmere uvoza.

Dokler te zahteve ne bodejo uresničene, stojimo v boju. Torej — kmet, bodi pripravljen na boj!

Politični pregled.

Zopet trpinčenje vojakov. V državni zbornici je prišla zadeva do razprave, ki označi z bergalično lučjo gotove neznozne razmere pri vojaštvu. Svar je sledeča: Dragonca Sammta mučila vahtmojster Jacel in cugefirer Sever tako nečloveško, da se je nesrečnež ustrelil. Pred smrtjo je Sammt vso to trpinčenje svojemu očetu

popisal, ki je napravil naznanilo. Jacel in Seve sta bila obsojena vsak na 4 mesece težke ječe. V državni zbornici se je o temu že govorilo in domobranski minister fcm. Latscher je dejal poslancem, da sta Jacel in Sever najostreje kaznovana. V tem času pa sta bila že preko ministrovi glavi pomiloščena; brez da bi se ju degradiralo, se ju je uvrstilo v isti eškadron, da celo v isti cug. Seveda sta ta dva bestiji podobna brezsrčneža pričela vse tiste vojake iz novega trpinčiti, kateri so zoper pričali. Posebno jezo sta imela na dragonca Schröttnerja, ki je bil glavna priča; mučila in trpinčila sta tega reveža tako, da se je tudi ta ustrelil... Torej premislimo! Najprve mučila vahtmojster in cugefirer enega dragonca tako dolgo, da gre nesrečnež raje v smrt. Potem se ju obsodi za ta navadni uboj na 4 mesece ječe. Ali čež 1 mesec se ju že pomilosti in uvrsti v isti cug; pusti se ju iz novega divjati, dokler se zopet drugi dragonec ne ustrelil... To je tako nebovpijoči škandal, tako grozovita dogodbica, da bi se človek ne začudil, ko bi eden ali drugi mučenih vojakov prijel za puško in se rešil svojega zatiralca! To pot so spravili odločni poslanci to zadevo v zbornico. Posledica je, da je bil poslan feldcajgmojster pl. Arthausen, ki je izvršil pomiloščanje, v penzijo. Druga posledica pa mora biti ta, da gre domobranski minister v penzijo. In tretja glavna posledica mora postati, da se pomeje iz vojašine tisto surovost, brutalnost, ki ni disciplina, temveč pasja sužnost, da se prične tudi pri vojaščini vpoštevati vrednost človeškega življenja...

Cesarjeva bolezen se je obrnila na boljše. Listi poročajo, da je mrzlica minula in da ni več nevarnosti. Kakor se čuje, so se cesarju lahko pljuče vnele, kar bi bilo z ozirom na cesarjevo starost lahko usodopolno. Zdaj je nevarnost minula.

Državni zbor je bil 16. oktobra zopet odprt in se je predložilo v prvi vrsti več nujnostnih predlogov, navadnih predlogov in interpelacij. Potem je govoril ministerski predsednik baron Beck, ki je razjasnil dosedajni načrt

Mežnar Mihal.

Nemško spisal O. J. Bierbaum.
(Nadaljevanje).

Gospod so gotovo dostakrat mislili! Jihova stara žena je bila ravno ob tistem čaju jako gobjnjava, skoz celotni pri obedu je mrmrala, ja še hujše kak kakšna... Gospod so meli dosta pretrpeti pred joj, na vse vreme so si mislili: kaj bi si staroj napravili? nagnjo bi jo najrajši pa ne smem! Kak pa bi bilo, če bi jo zagnjo, no pa si sam kuhjo? Saj mam Mihalovo žveglo! pa bom vidio, da nesem prav napravio, pa bom hro zbudio. Gospoda so tote misli tak prevzele, da so neglo od Mihala za eno jezero rajns kupili. Pri prvi misli so gospod to staro za šinjak malo preveč družili, pa je hin gratala.

Zaj si gospod po svoji voli dobro kuhajo; ne špaajo pūtra, pa se tudi ne smilijo črez pisence. En čajt tak šlo, pa je prehitro so gospod previdili, da je, če bi stara kuharica, deno bolše kuhala, kak gospod sami. Zaj grejo gospod po žveglo no fūčkajo na jo, tak močno po pobožno, pa stara Treza se ne gene, mervta je. Gospod pun čemera bežijo k Mihali, no krčijo: ti zlodji, kriv, kaj sem jaz mojo Trezo zaklo, te pa boš ti tudi k vrati! Gospod vzemajo en žakel, spravijo notri

svinj, tri velke, no sedem malih sem dobio; da bi vi Mihala, zavežajo žakel, no ga nesejo na hrbiti, k enemi velkemi potoki. Kak so gospod to breme skoz en les nesli, so opazili, da morajo na stran. Postavijo žakel dol, no grejo dale notri v les. Medtem je prišo en handlar s svinjami, no je zapazio, da se žakel giblje. „Kaj je v žakli?“ zadere se handlar. „Joj, jaz sem mežnar Mihal!“ — „Kaj delaš ti notri?“ — „Ja se pūstim od fajmeštra v nebesa nesti.“ — V nebesa notri?“ — „Ja, v nebesa, pa jaz nebi rad šo!“ — Ja jaz sem se mladi, pa herbijjo se tudi mam, drgači bi rad so notri, je jako lepo notri.“ — Handlar je bio stari, herbijje tudi ne meo, je reko: „Hodi vūn, bom jaz šo v žakel, jaz pa rad grem v nebesa.“ — „No te pa le ofnej žnūro!“ Handlar je napravio, Mihal je vūn skočio, handlara pa notri porino no žnūro močno zavezo. Mihal je gno ovoga svinje, tri velke prašičke no sedem malih prascov, domu. Zdjaj pridejo gospod iz germovja, vzemajo žakel na hrbit, no ga nesejo k vodi, veržejo ga notri no se zaderejo: „To maš, hodi k vrati, ti gnūs grdi!“ — Pojdoč napoti so si ga gospod 1 liter kūpti šteli na veselje, da so se totega gnūsa srečno rešili. Pa kak so se gospod prestaršili; kak pridejo blūzi krēme, najdejo Mihala že tam prav veselega med svojimi svinjami. „Keri zlodji te ti drži, ka si se ti vtropio?“ — „One gospod, pa deset

mene bol na srdino vrgli, meo bi jaz zaj same velke, debele svinje.“ — „Kaj, na srdino bi te mogo vrči?“ — „Ja, znate gospod, bol na srdini v globočini so bol velke no debele svinje.“ — „Para ti, si mislijo gospod, tak enih deset al dvanajst debelih prašičkov meni, tudi nebi škodilo.“ Gospod polūkajo Mihala prav veselega med svojimi svinjami, si naenkrat mislijo: kaj pa, če bi Mihal zmenoj tak napravio, kak jaz žjim? Gospod prosijo Mihala prav po krčanski za odpūščenje, no mu povejo, kaj-so si mislili.

Mihal se za vūhoj začocho, no reče: „Ja gospod, ki bi jaz tak velki žakel vzeo, ka bi vaš vamp notri plac meo?“ — „Znaš kaj Mihal, zeši moja dva lihlna po dugem vkūp, te pa de že dosta velki žakel.“

Zaj greta oba v farof, Mihal zešije gospoda v lihahne, si ga naloži na hrbit. „O je, gospod, vi ste pač žmetni, jaz vas brez tringelta nam dale neso!“ — No, vzemi si en rajns iz moje stūfne, pa ja ne več, jaz mam vse dobro prešteto.“ — Pej ti gospod, si misli Mihal, „ti si naš več tvojih penez šteo. Mežnar vzeme gospoda na ramo, nese ga do vode, vrže ga notri no zakrči: vzemte si samo te debele svinje!“

Mihal je so včas domo no najprle v farov, vzeo je tam stūfno, no presteo peneze, bilo je 8379 rajnskof no 13 krajcarov.